

Mål C-140/09

Fallimento Traghetti del Mediterraneo SpA

mot

Presidenza del Consiglio dei Ministri

(begäran om förhandsavgörande från Tribunale di Genova)

”Statligt stöd — Stöd som utbetalas till sjötransportföretag som fullgör allmännyttiga skyldigheter — Nationell lagstiftning enligt vilken det är möjligt att bevilja förskott innan ett avtal har godkänts”

Domstolens dom (fjärde avdelningen) av den 10 juni 2010 I - 5246

Sammanfattning av domen

1. *Begäran om förhandsavgörande — Domstolens behörighet — Gränser — Granskning av stödets förenlighet med den gemensamma marknaden — Omfattas inte (Artiklarna 88 EG och 234 EG)*
2. *Stöd som ges av en medlemsstat — Begrepp — Stöd som utbetalats till ett företag som ålagts skyldigheter att tillhandahålla offentliga tjänster i enlighet med nationell lagstiftning, vilken föreskriver utbetalning av förskott innan ett avtal har godkänts (Artikel 87 EG)*

1. Domstolen är inte behörig att avgöra om en nationell åtgärd är förenlig med unionsrätten. Domstolen kan inte heller uttala sig om huruvida stödåtgärder är förenliga eller en stödordning är förenlig med den gemensamma marknaden, då bedömningen av denna förenlighet faller inom området för den exklusiva behörighet som tillkommer kommissionen, vars beslut kan prövas av domstolen. Domstolen är inte heller behörig att göra en bedömning av sakomständigheterna i målet vid den nationella domstolen eller att på nationella åtgärder eller situationer tillämpa de unionsrättsliga bestämmelser vilkas innebörd den tolkat. Dessa frågor faller helt och hållet inom ramen för den nationella domstolens exklusiva behörighet.
2. Unionsrätten ska tolkas så, att det stöd som i enlighet med nationell lagstiftning utbetalats till ett företag som ålagts skyldigheter att tillhandahålla offentliga tjänster i form av förskott innan ett avtal hade godkänts och utan att det på förhand har fastställts exakta och strikta kriterier, utgör statligt stöd, om stödet kan påverka handeln mellan medlemsstaterna och snedvrider eller hotar att snedvrider konkurrensen, vilket det ankommer på den nationella domstolen att undersöka.

Domstolen är emellertid behörig att ge den nationella domstolen fullständig vägledning angående unionsrättens tolkning, för att den ska kunna avgöra om en nationell åtgärd är förenlig med unionsrätten i det mål den har att avgöra. På området för statligt stöd kan EU-domstolen tillhandahålla den hänskjutande domstolen sådana uppgifter om tolkningen som gör det möjligt för den att avgöra huruvida en nationell åtgärd ska kvalificeras som statligt stöd i den mening som avses i unionsrätten.

När ett statligt ingripande anses utgöra en kompensation motsvarande en ersättning för de tjänster som utförts av de mottagande företagen för att fullgöra skyldigheter att tillhandahålla allmännyttiga tjänster, på så sätt att dessa företag i verkligheten inte får någon ekonomisk fördel och ingripandet i fråga således inte har som följd att dessa företag sätts i en mer gynnsam konkurrensställning i förhållande till konkurrerande företag, utgör ett sådant statligt ingripande visserligen inte ett statligt stöd i den mening som avses i unionsrätten. För att det i ett konkret fall ska kunna anses att en sådan ersättning inte utgör statligt stöd, måste emellertid ett visst antal villkor vara uppfyllda.

(se punkterna 22 och 24)

För det första ska det företag som mottagit en sådan kompensation faktiskt ha

ålagts skyldigheter att tillhandahålla offentliga tjänster, och dessa skyldigheter ska vara klart definierade. För det andra ska de kriterier på grundval av vilka ersättningen beräknas vara fastställda i förväg på ett objektivt och öppet sätt, på så sätt att det kan undvikas att ersättningen medför att det mottagande företaget gynnas ekonomiskt i förhållande till konkurrerande företag. För det tredje får ersättningen inte överstiga vad som krävs för att täcka hela eller delar av de kostnader som har uppkommit i samband med skyldigheterna att tillhandahålla allmännyttiga tjänster, med hänsyn tagen till de intäkter som därvid har erhållits och till en rimlig vinst på grund av fullgörandet av dessa skyldigheter. För det fjärde ska ersättningen fastställas på grundval av en undersökning av de kostnader som ett genomsnittligt och välskött företag som försetts med medel för att kunna fullgöra sin skyldighet att tillhandahålla offentliga nyttigheter skulle ha åsamkats vid fullgörandet av denna skyldighet, med hänsyn tagen till de intäkter som därvid skulle ha erhållits och till en skälig vinst på grund av fullgörandet av skyldigheten.

Stöd som inte uppfyller samtliga dessa villkor ska kvalificeras som statligt stöd i den mening som avses i unionsrätten. Det förhållandet att det aktuella stödet har utbetalats i form av förskott i avvaktan på ett godkännande av avtal, vilka för övrigt ingicks och trädde i kraft flera år senare, saknar betydelse i detta hänseende. Därigenom undanröjs nämligen varken den fördel som det mottagande företaget har beviljats eller den verkan som en sådan fördel kan ha på konkurrensen, då samtliga ovannämnda villkor inte är uppfyllda.

Det ankommer på den nationella domstolen att undersöka om stödet kan påverka handeln mellan medlemsstaterna och snedvrider eller hotar att snedvrیدا konkurrensen.

(se punkterna 35–40, 44–45, 52
och domslutet)